

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.35>

Олеся Бублікова
м. Вінниця, Україна
Науковий керівник: Віктор Соловей
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0373-6008>
e-mail: victorsolovey79@gmail.com

ПОЄДНАННЯ ПІРОГРАФІЇ ТА ЗМІШАНИХ ХУДОЖНІХ ТЕХНІК У СТВОРЕННІ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕМАТИКИ

Анотація. У статті досліджується поєднання пірографії та змішаних художніх технік у створенні творів української тематики як перспективний напрям сучасного декоративно-прикладного мистецтва. Розглянуто особливості пірографії як традиційної техніки художньої обробки деревини та її трансформацію в сучасному мистецькому середовищі. Проаналізовано можливості інтеграції випалювання з живописом, графікою, різьбленням, інкрустацією та іншими художніми засобами для створення багатошарових композицій. Особливу увагу приділено ролі фактури, кольору, просторовості та символіки у формуванні художнього образу. Визначено значення українських мотивів, орнаментів і національної ідентичності в сучасних мистецьких практиках. Окреслено вплив технологічного розвитку та ручної праці на еволюцію пірографії у контексті сучасного мистецтва.

Ключові слова: пірографія, декоративно-прикладне мистецтво, художня обробка деревини, змішані техніки, українська тематика, сучасне мистецтво.

Abstract. The article explores the combination of pyrography and mixed artistic techniques in the creation of works of Ukrainian theme as a promising direction of modern decorative and applied art. The features of pyrography as a traditional technique of artistic wood processing and its transformation in the modern art environment are considered. The possibilities of integrating burning with painting, graphics, carving, inlay and other artistic means for creating multilayer compositions are analyzed. Special attention is paid to the role of texture, color, spatiality and symbolism in the formation of an artistic image. The significance of Ukrainian motifs, ornaments and national identity in modern art practices is determined. The influence of technological development and manual labor on the evolution of pyrography in the context of modern art is outlined.

Keywords: pyrography, decorative and applied art, artistic wood processing, mixed techniques, Ukrainian theme, modern art.

Сучасне декоративно-прикладне мистецтво України перебуває в стані активного пошуку нових форм вираження, у яких традиція поєднується з інноваціями. Одним із цікавих напрямів такого синтезу є поєднання пірографії - мистецтва випалювання по дереву — із змішаними художніми техніками. Цей підхід відкриває нові можливості для створення творів української тематики, де матеріал, техніка і зміст формують цілісну художню систему.

Пірографія має давню історію і пов'язана з традиціями обробки деревини, що є важливою складовою української культури. Випалювання як техніка дозволяє створювати зображення за допомогою температурного впливу на поверхню дерева. Зміна тону, глибини, фактури досягається завдяки контролю

температури і руху інструмента. У результаті виникає особлива графічна мова, яка поєднує лінійність і тональність.

У традиційному середовищі пірографія використовувалася для декорування побутових предметів — скринь, тарелей, меблів. Орнаменти, виконані шляхом випалювання, часто мали геометричний або рослинний характер, відображаючи символічну систему народного мистецтва. Проте в сучасному контексті пірографія виходить за межі декоративної функції і стає самостійним видом художнього вираження.

Поєднання пірографії зі змішаними техніками дозволяє розширити її можливості. До традиційного випалювання додаються живопис, графіка, різьблення, інкрустація, використання металу, текстилю, фарб, лаків. Це створює багатошарові композиції, у яких різні матеріали і техніки взаємодіють, підсилюючи одна одну.

Однією з ключових переваг такого підходу є можливість працювати з фактурою. Дерево, як природний матеріал, має власну текстуру, яка стає частиною композиції. Випалювання підкреслює цю текстуру, а додаткові техніки дозволяють варіювати її, створювати контрасти, акценти. У результаті виникає складна візуальна структура, яка сприймається не лише візуально, а й тактильно.

Українська тематика в таких творах може проявлятися на різних рівнях. Це можуть бути прямі зображення — пейзажі, архітектура, портрети, сцени з народного життя. Водночас важливу роль відіграє символіка — орнаменти, кольори, композиційні рішення, які відсилають до національної культури.

Наприклад, використання традиційних орнаментів у поєднанні з сучасними техніками створює ефект діалогу між минулим і сучасністю. Геометричні мотиви можуть поєднуватися з абстрактними формами, рослинні орнаменти — з реалістичними зображеннями. Це дозволяє художнику вільно інтерпретувати традицію.

Важливим аспектом є колір. Пірографія сама по собі обмежена природною палітрою дерева — від світлих до темно-коричневих тонів. Додавання фарб, пігментів, лаків розширює цю палітру, дозволяє створювати більш складні колористичні рішення. Колір може підкреслювати композицію, виділяти окремі елементи, створювати емоційний настрій.

Поєднання технік також дозволяє працювати з об'ємом. Різьблення, нашарування матеріалів, використання рельєфу створюють тривимірні ефекти. У результаті твір виходить за межі площини, набуває просторовості. Це особливо важливо для сучасного мистецтва, яке часто прагне інтерактивності і залучення глядача.

Сюжетність є ще одним важливим елементом. Твори української тематики можуть розповідати історії — як традиційні, так і сучасні. Це можуть бути міфологічні сюжети, історичні події, сцени з життя. Поєднання пірографії і змішаних технік дозволяє створювати складні наративи, у яких кожен елемент має своє значення.

У сучасному мистецтві важливу роль відіграє концепція. Твір перестає бути лише зображенням — він стає носієм ідеї. У цьому контексті поєднання різних технік може мати символічне значення. Наприклад, поєднання дерева і металу може символізувати взаємодію природи і цивілізації, традиції і сучасності.

Особливої уваги заслуговує питання ідентичності. У глобалізованому світі художники шукають способи збереження і вираження національної культури. Використання українських мотивів у сучасних техніках дозволяє створювати твори, які є водночас локальними і універсальними.

Технологічний розвиток також впливає на цей напрям. Сучасні інструменти для пірографії дозволяють досягати високої точності, створювати складні деталі. Поєднання ручної роботи з цифровими технологіями відкриває нові можливості для проєктування і реалізації ідей.

Водночас важливо зберігати баланс між технологією і творчістю. Надмірна механізація може призвести до втрати індивідуальності. Саме ручна праця, індивідуальний жест роблять твір унікальним.

Освітній аспект також має велике значення. Навчання пірографії і змішаних технік сприяє розвитку творчого мислення, формуванню художнього смаку. Майстер-класи, студії, художні школи відіграють важливу роль у передачі знань і навичок.

Сучасні виставки і проєкти демонструють зростаючий інтерес до цього напрямку. Твори, виконані в техніці пірографії з використанням змішаних матеріалів, привертають увагу своєю оригінальністю, глибиною, емоційністю. Вони можуть існувати як у галерейному просторі, так і в інтер'єрі, публічному середовищі.

У цьому контексті важливою є також роль глядача. Сучасне мистецтво часто передбачає активну взаємодію. Твір може викликати асоціації, спонукати до роздумів, створювати емоційний відгук. Поєднання різних технік підсилює цей ефект, робить сприйняття більш багатовимірним.

Проблема збереження традицій залишається актуальною. У процесі експерименту існує ризик втрати автентичності. Тому важливо не лише створювати нове, а й вивчати, зберігати, популяризувати традиційні техніки.

Таким чином, поєднання пірографії та змішаних художніх технік у створенні творів української тематики є перспективним напрямом сучасного мистецтва. Воно дозволяє поєднувати матеріал, форму і зміст у цілісну систему, створювати нові образи, зберігаючи при цьому зв'язок із традицією.

Цей напрям демонструє, що мистецтво не є статичним — воно постійно змінюється, адаптується, розвивається. У цьому процесі народжується нова художня мова, яка відображає сучасний світ, але не втрачає зв'язку з корінням.

У майбутньому можна очікувати подальшого розвитку цього напрямку, появи нових технік, матеріалів, концепцій. Проте основою залишатиметься те саме — прагнення до творчості, пошуку, вираження. І саме це робить мистецтво живим і актуальним.

Список використаних джерел

1. Білан М. С., Стельмащук Г. Г. *Українське народне мистецтво*. Київ: Либідь, 2000.
2. Кара-Васильєва Т. В. *Декоративне мистецтво України ХХ століття*. Київ: Либідь, 2005.
3. Кара-Васильєва Т. В., Чегусова З. А. *Декоративне мистецтво України ХХ століття*. Київ: Либідь, 2002.
4. Т.П. Зузяк , Ю.М. Бабчук , Г.Ф. Чадюк . ЧПК ПРОГРАФІЯ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ ХУДОЖНЬОЇ ОБРОБКИ ДЕРЕВИНИ ТА ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ. Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Українське мистецтво у світовому культурному просторі: історія, сучасність та перспективи розвитку» (Вінниця, 2025 року): збірник наукових праць / Лазаренко Н.І. (голова) та ін. [Електронний ресурс]. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2025. - (PDF, 236 с.) С. 116-120

РОЗДІЛ ІІІ ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА У ГЛОБАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.36>

Леся Королик-Бойко,
м. Губбіо, Італія,
<https://orcid.org/0009-0001-2681-9757>
lesya.boyko69@gmail.com

УКРАЇНСЬКІ ВОКАЛЬНІ ТРАДИЦІЇ В СВІТОВІЙ КУЛЬТУРІ: МІЖНАРОДНИЙ ВОКАЛЬНИЙ КОНКУРС ІМЕНІ КВІТКИ ЦІСИК

Анотація. У статті розглядається значення української пісенної традиції у світовому культурному просторі на прикладі творчості американської співачки українського походження Квітки Цісик і діяльності Міжнародного вокального конкурсу її імені. Особливу увагу приділено історії створення конкурсу, його культурній місії та впливу на розвиток сучасного вокального мистецтва.

Ключові слова: українська пісня, вокальне мистецтво, українська діаспора, культурна спадщина, музична культура, міжнародний конкурс.

Abstract. The article examines the importance of the Ukrainian song tradition in the world cultural space on the example of the work of the American singer of Ukrainian origin Kvitka Tsysyk and the activities of the International Vocal Competition named after her. Particular attention is paid to the history of the competition, its cultural mission and influence on the development of modern vocal art.

Keywords: Ukrainian song, vocal art, Ukrainian diaspora, cultural heritage, musical culture, international competition.

Українська пісенна традиція є важливою складовою національної культури та одним із найяскравіших проявів духовної спадщини українського народу. Через пісню передаються історичні події, моральні цінності, естетичні ідеали та світоглядні уявлення.

У сучасних умовах глобалізації особливо актуальним є питання збереження та популяризації української музичної культури у світовому культурному просторі. Значну роль у цьому процесі відіграють представники української діаспори, які сприяють поширенню українського мистецтва за кордоном.

Однією з найяскравіших постатей у цьому контексті і важливе місце у популяризації української пісні у світі посідає постать видатної американської співачки українського походження — Квітки Цісик, яка стала символом збереження української вокальної традиції за кордоном. Її унікальний голос, неповторна манера виконання та глибока любов до української музичної традиції — стали символом культурного зв'язку між Україною та українською діаспорою.

Питання розвитку українського вокального мистецтва та популяризації української пісні досліджували багато українських науковців і музикознавців. Зокрема, значний внесок у вивчення української пісенної традиції зробили дослідники української музичної культури та історії народної пісні.

Творчість Квітки Цісик привертає увагу дослідників, які аналізують її вокальний стиль, репертуар та роль у популяризації української культури у світі.

Водночас питання діяльності Міжнародного вокального конкурсу імені Квітки Цісик як культурного явища сучасності ще недостатньо висвітлене у науковій літературі, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Метою статті є дослідження ролі творчості Квітки Цісик у популяризації української пісні у світі та аналіз культурного значення Міжнародного вокального конкурсу її імені для розвитку сучасного вокального мистецтва.

З метою увіковічнення пам'яті співачки та популяризації українського вокального мистецтва в світовій культурі у 2017 році було започатковано Міжнародний вокальний конкурс її імені. Конкурс не лише зберігає пам'ять про співачку, але й сприяє розвитку української пісенної культури на світовій мистецькій арені.

Квітка Цісик народилася 4 квітня 1953 року у Нью-Йорку в родині українських емігрантів. Її батько — відомий скрипаль і педагог Володимир Цісик, був співорганізатором та викладачем Українського музичного інституту в Нью-Йорку та очільником Українського струнного оркестру, а мати — Іванна Цісик працювала у банківській сфері. Саме батько з раннього дитинства прищепив доньці любов до музики.